

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania P. w P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych z udziałem zainteresowanych: [...] o ustalenie ubezpieczenia, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 listopada 2016 r., zażalenia P. w P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 kwietnia 2016 r., sygn. akt III AUa .../15,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r. oddalił apelację odwołującego się P. w P. Spółki z o.o. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] z dnia 27 stycznia 2015 r., oddalającego odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału wydanych na podstawie art. 83 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Wśród decyzji, których dotyczyło to rozstrzygnięcie, była także decyzja odnosząca się do zainteresowanej M. M., stwierdzająca, że zainteresowana podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, chorobowemu i wypadkowemu u płatnika składek - P. w

P. Spółki z o.o. jako pracownik w związku z wykonywaniem w ramach umowy o świadczenie usług zawartej z Niepublicznym Zakładem Podstawowej i Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej S. w P. pracy na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, ze wskazaną podstawą wymiaru składek.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony skargą kasacyjną wniesioną przez P. Centrum Medyczne w P.. W skardze tej jako wartość przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego zainteresowanej M. M. wskazano kwotę 138 zł.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2016 r. odrzucił skargę kasacyjną w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia w przedmiocie podstawy wymiaru składek dla M. M. oraz oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania wyroku.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, skarga kasacyjna w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia w przedmiocie decyzji nr [...] jest niedopuszczalna i jako taka podlega odrzuceniu. W postępowaniu zainicjowanym odwołaniem od tej decyzji przedmiotem sporu jest bowiem podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, a nie kwestia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym. Niezależnie od przyjętego przez organ rentowy sposobu redagowania decyzji, spór dotyczy tego, kto i w jakiej wysokości jest obowiązany opłacić składki od wynagrodzeń otrzymywanych przez pracowników P. za czas, w jakim wykonują oni dodatkowo pracę na rzecz tego pracodawcy, ale w oparciu o umowy cywilnoprawne łączące ich z podmiotem trzecim. W takiej sytuacji ma zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych statuujący jeden szeroko rozumiany obowiązek pracowniczego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Koresponduje z nim regulacja przepisów art. 18 ust. 1a, art. 20 ust. 1 oraz art. 4 pkt 2a powołanej ustawy, na skutek czego to pracodawca jest płatnikiem także w zakresie wynagrodzeń otrzymywanych przez pracownika za pracę świadczoną na rzecz pracodawcy w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy. W konsekwencji, w sprawie, w której adresat decyzji organu rentowego wymierzającej, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, składki na ubezpieczenia społeczne (stwierdzające obowiązek zapłaty składek) zaprzecza, że jest płatnikiem należnych za ubezpieczonego składek, spór

przedmiotowo dotyczy składek na ubezpieczenie społeczne, a nie podlegania temu ubezpieczeniu. Nie istnieje bowiem odrębny tytuł ubezpieczenia na podstawie art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który mógłby stanowić przedmiot sporu w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych.

Odwołujące się P. Centrum Medyczne w P. Spółka z o.o. wniosło do Sądu Najwyższego zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 25 kwietnia 2016 r., zaskarżając to postanowienie w części, to jest w zakresie punktu I i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 398² § 1 k.p.c. i art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez ich niewłaściwe zastosowanie i wydanie postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej, mimo braku ku temu podstaw prawnych,

Powołując się na tak sformułowany zarzut, żaląca się Spółka wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zakresie punktu I i zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oceniane w niniejszym postępowaniu zażalenie jest nieuzasadnione.

Sprawa, w której wniesiono skargę kasacyjną, nie należy do spraw wymienionych w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c. (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego).

Przedmiot sporu w tej sprawie, a w konsekwencji także przedmiot zaskarżenia, wynika z przyjętej w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych konstrukcji uznania osoby wykonującej pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej na rzecz własnego pracodawcy za jego pracownika, która wykładana jest w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego ze względu na cel zapewnienia opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Uznaje się, że w powołanym przepisie pojęcie pracownika jest rozszerzone na jego dalszą aktywność w ramach umowy cywilnoprawnej, jeżeli w jej ramach świadczy pracę na rzecz swojego pracodawcy. Także w zakresie tej sfery aktywności jest on zatem uznawany - na potrzeby ubezpieczeń społecznych - za pracownika tego właśnie pracodawcy, w związku z

czym płatnikiem składek z tego tytułu jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej uwzględnia jedynie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tego pracownika - art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, niepublikowany; z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117; z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; z dnia 18 marca 2014 r., II UK 449/13, LEX 1451362; z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, niepublikowany; z dnia 23 maja 2014 r., II UK 445/13, LEX nr 1475168; z dnia 4 czerwca 2014 r., II UK 447/13, LEX nr 1480061).

Osoba wykonująca pracę na rzecz swego pracodawcy na podstawie umów cywilnych podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik i na tym kwestia jej ubezpieczenia się wyczerpuje (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 marca 1997 r., I PKN 43/97, OSNAPIUS 1997 nr 24, poz. 494; z dnia 3 kwietnia 2014 r., II UK 399/13, niepublikowany i z dnia 6 lutego 2014 r., II UK 279/13, niepublikowany). Ugruntowany jest w związku tym pogląd, że sprawa o opłacenie przez pracodawcę składki w wysokości wynikającej z przychodu uzyskanego przez pracownika na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenia (lub innej umowy o świadczenie usług) wykonywanej na rzecz tego pracodawcy dotyczy składki, gdyż przedmiotem postępowania w takiej sprawie jest jedynie ustalenie właściwej kwoty jej podstawy wymiaru (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 kwietnia 2015 r., II UZ 8/15, LEX nr 1713022; z dnia 19 sierpnia 2015 r., II UZ 14/15, LEX nr 2051058 oraz z dnia 20 kwietnia 2016 r., II UZ 1/16, LEX nr 2054096). Jest to zatem sprawa o prawa majątkowe, w której o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia nie niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

Kierując się przedstawionymi motywami oraz uwzględniając to, że w sprawie objętej zażaleniem wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi zaledwie 138 zł, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc